

U heeft vast ook weleens van die films gezien, over een stad, bijvoorbeeld in de Middeleeuwen, of in de tijd van de Romeinen, die belegerd wordt. Vanaf de stadsmuren zie je de vijand. Het is een dreigend gezicht. Die vijanden daar, die kunnen gaan en staan waar ze willen. Maar jij, in die stad, zit gevangen. En elke dag wordt er nauwlettend gekeken: zal vandaag de aanval komen? Binnen in de stad wordt de situatie alleen maar moeilijker. Hoe groot je voedselvoorraad ook is, vroeg of laat raakt al het eten op. En in het Midden-Oosten heb je dan ook altijd nog de vraag van het water: heb je genoeg water? Hoe lang zul je het volhouden?

1. De stad is belegerd, een wanhopige situatie!

Dat hele dreigende gevoel, dat moet ook als een verstikkende deken over Jeruzalem gelegen hebben, in de tijd waarin dit verhaal zich afspeelt. U moet zich voorstellen: Juda, zo'n piepklein landje, tegenover de wereldmacht Babylon, met zijn trotse koning Nebukadnezar. Juda was trouwens al eerder door de Babylonische legers veroverd, maar koning Zedekia van Juda, vazalkoning in dienst van Babylon, is in opstand gekomen. Ontzettend dom natuurlijk. Koning Zedekia dacht dat Egypte te hulp zou schieten, maar Egypte liet het afweten. En nu is Nebukadnezar zelf gekomen, met een enorm leger, om voorgoed af te rekenen met dit opstandige landje.

U voelt wel aan: de situatie is volstrekt wanhopig. En wat is de boodschap van de profeet Jeremia? Hij zegt tegen de koning: 'Koning, al deze ellende hebben u en het volk van Juda aan uzelf te wijten. U hebt God verlaten, u en het volk. Het is één en al goddeloosheid en onrechtvaardigheid. Mensen worden uitgebuit, mensen verrijken zich over de ruggen van armen, er is overal leugen en bedrog, en iedereen loopt zich de benen uit z'n lijf om al die stomme afgoden te dienen. U wilt – om zo te zeggen – water scheppen uit gebroken bakken, waar het water allang uit gestroomd is, terwijl u de bron van levend water, God Zelf, de rug hebt toegekeerd. Daarom laat God dit gebeuren, heel bewust. En wat Hij nu van u vraagt, dat is, dat u zich daarbij neerlegt, en dat u zich overgeeft aan de koning van Babel. Dat is de éniige manier om te overleven.'

Nou, die boodschap wordt Jeremia bepaald niet in dank afgenomen. De koning laat hem gevangen zetten. Gevangen zitten in een belegerde stad. Kan het erger? Kan het uitzichtlozer?

2. En dan: een stuk grond op het platteland kopen??!

Maar dan komt er bezoek. Geen onverwacht bezoek, want God heeft het Jeremia al duidelijk gemaakt, wat er gaat gebeuren. Nee Chanamel! 'Dag neef! Welkom in mijn cel! Hoe gaat het met je? Wat heb je op je hart?'

'Jeremia, ik zit in nood! Ik zit echt in nood! Ik heb niks meer, ik heb dringend geld nodig om nog wat eten te kunnen kopen. Het éniige dat ik nog heb, dat is mijn akker, mijn grond in Anatot. Ik kan er nu helemaal niet komen, want de Babyloniërs liggen voor de muren. Ik moet die grond wel verkopen, Jeremia, om te overleven! Maar jij bent de lossers, Jeremia, zou jij die akker willen kopen? Dan blijft de grond in de familie!'

Misschien moet ik dat even uitleggen. De grond in Israël, in die tijd, was keurig verdeeld. Iedere stam had een stuk gekregen, en binnen die stammen weer iedere

familie. En nu was het de bedoeling dat die verdeling ook intact bleef. God gaf eerlijke wetten, waardoor er geen steenrijke grootgrondbezitters zouden komen, en daarnaast straatarme lijfeigenen. Dus wat zei God in Zijn wet? 'Als je zo arm bent geworden, dat je je land moet verkopen aan je schuldeiser, dan moeten eerst een familielid van je proberen om de schuldeiser te betalen. Zo koopt je familielid dat land weer los.' U kunt de regeling vinden in Leviticus 25: 25. Zo'n familielid heet dus een lossers.

Nu is hier die neef van Jeremia, die vraagt: 'Jeremia, wil jij de lossers, de los-koper zijn van mijn land?'

En als we dan weer even denken aan de situatie: die enorme Babylonische troepenmacht voor de stad, de wanhoop, de angst, de honger die voelbaar wordt – ik weet niet wat uw gevoel er dan bij is, maar dan denk je: 'Dat is toch waanzinnig, om dan nog een akker te gaan kopen, ergens ver weg op het platteland? Terwijl de geschiedenis van het koninkrijk Juda zo'n beetje op het punt staat om op te houden! En dan een akker gaan kopen! Alsof je daar nog iets mee denkt te kunnen gaan doen!'

En toch zegt de HERE tegen Jeremia: 'Doe het, Jeremia!' En Jeremia doet het nog ook! Alles precies volgens de regels: het zilver wordt keurig afgewogen, 17 sjekels, getuigen erbij daar in die gevangenis, twee koopcontracten, één contract wordt verzegeld, één blijft open om na te kunnen slaan, alles pico bello! En wat gebeurt er dan? Terwijl al die mensen eromheen staan, geeft Jeremia die twee contracten aan Baruch, dat is zijn trouwe vriend en secretaris, en hij zegt: 'Baruch, stop deze contracten in een kruik (wij zouden zeggen: doe ze in de kluis), ze moeten lange tijd goed blijven. Want dit zegt de HEER van de hemelse machten, de God van Israël: "Eens zullen in dit land opnieuw akkers, huizen en wijngaarden worden gekocht."'

3. De koop van de akker: een teken van hoop!

Dat Jeremia die akker koopt, die akker in Anatot, dat is een teken van geloof in God, want dwars door alle ellende heen zál God doorgaan met Zijn volk! Hij heeft met dat volk Israël een bondgenootschap gesloten, een verbond. Hij heeft gezegd: 'Jullie zullen Mijn volk zijn, en Ik zal jullie God zijn, voor eeuwig!' En denk je dan dat God dat zou vergeten? Dat Hij voorgoed Zijn volk zou laten vallen? Denk je dat God Zijn eed zou breken? Als Jeremia die akker koopt, dan laat hij daarmee zien wie de HERE is: een God van trouw, een God die nooit loslaat waar Hij ooit aan begonnen is. Die koopcontracten, die Jeremia geeft aan Baruch, zijn een teken van hoop.

En dan nu de hamvraag: is het ook uitgekomen? Het kan wel een teken zijn van hoop. Maar ja... was het ook gegronde hoop? Of is het ijdele hoop gebleken? Nou, eerst leek het uitzichtloos. Jeruzalem werd platgewalst door de Babyloniërs. Compleet verwoest, één

rokende puinhoop. En de mensen, die werden als gevangenen meegevoerd naar Babylon, 2000 kilometer ver van huis. Eerst was alle hoop weg. Volkomen

verdwenen. Maar 48 jaar na de val van Jeruzalem mocht het volk terugkeren. En het land is opgebouwd. En er zijn weer akkers gekocht en verkocht. Er is weer graan verbouwd, en er zijn weer wijnstokken geplant en druiven geoogst. Als God Zijn woord van trouw geeft, dan komt Hij daar nooit op terug. Nooit!

4. Gods trouw aan Israël: een teken van hoop!

En dat is nu precies de reden dat wij vandaag Israëlzondag vieren. Elk jaar de eerste zondag van oktober, in de buurt van het Joods nieuwjaar. Waarom doen we dat? Is dat omdat wij het volk Israël beter vinden dan andere volken? Nee, Israël is niet beter, het is ook niet slechter. We zijn allemaal mensen van na de zondeval. Maar het is Gods keuze geweest, Gods bewuste keuze om met Israël een bondgenootschap te sluiten, een verbond. Hij is begonnen met Abraham, duizenden jaren geleden. In de manier waarop Hij met Israël omgaat, heeft God laten zien wie Hij is. Dat Hij een betrouwbaar God is, en dat Hij de levende God is. Dit volk Israël, het is eeuwenlang vervolgd, het heeft geleden, wij als christenen hebben de eeuwen door ons gruwelijk misdragen tegenover de Joden. Jodenvervolgung is echt niet alleen iets uit de Tweede Wereldoorlog. Helaas! Hitler stond in een lange, lange traditie van antisemitisme. En toch, dwars door alles heen, bleef God trouw aan Israël. Na die ballingschap in Babylonië mocht het volk terug naar huis, 538 voor Christus. Zes eeuwen lang heeft het weer in het beloofde land geleefd, tot in 70 na Christus Jeruzalem opnieuw werd verwoest door de Romeinen. Toen begon er wéér een soort ballingschap. Het Joodse volk raakte verstrooid over de hele wereld. Maar wat had God gezegd? Leest u zelf maar mee, vers 40: 'Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, Ik keer mij nooit meer van hen af en zal hen altijd zegenen. Ik zal hen met ontzag voor mij vervullen, zodat zij zich nooit meer van mij zullen afkeren. Ik zal er weer vreugde in vinden hen te zegenen en zal hen voorgoed in dit land planten. Met hart en ziel zal ik dat doen.'

'Ik zal hen voorgoed in dit land planten.' En wat gebeurde er, in 1948? Na 19 eeuwen verstrooiing kreeg Israël opnieuw een eigen staat. God heeft woord gehouden! U en ik, wij mogen best van mening verschillen met de Israëlische regering, dat is het punt niet, maar het bestaan van de staat Israël is een Godswonder van de bovenste plank! Er zullen weer akkers gekocht worden in dit land! Het gebeurt. Nu, vandaag de dag! Die contracten van Jeremia in die kruik, die zijn een teken van hoop. Niet van ijdele hoop, maar van gegronde hoop! Als God Zijn woord geeft, dan hoeft je geen seconde meer te twifelen, want Hij houdt Zich aan Zijn beloften.

5. De doop: een teken van hoop!

En nu is er vanmorgen gedoopt, en in die doop geeft God precies zo'n zelfde teken van hoop. Want wat betekent de doop? Laat ik het uitleggen in het voorbeeld van Jeremia. Wij zijn als mensen God kwijtgeraakt. Dat noemt de Bijbel zonde, dat je God uit het oog verliest. En doordat wij God verlaten hebben, is er ook geen plaats meer voor ons in de hemel. Als er een nieuwe hemel komt en een nieuwe aarde, dan hebben wij daar geen akker. Wij hebben geen toekomst!

Alleen... God is trouw! En daarom is er een Losser gekomen, Jezus Christus. En die Losser, die heeft gezegd: 'Ik koop voor jou die akker terug. Ik zal betalen om voor jou een plaats klaar te maken in die hemelse heerlijkheid, bij God. Ik zal Mijn leven geven aan het kruis, om de straf te dragen voor jouw zonden. Zo koop Ik jouw akker bij God.' En hoe weten we nu of er ook voor Seth, en ook voor Tobias zo'n plaats is bij God, of er ook voor hen eeuwig leven is? Dat weten we door de doop! Die doop, daarin sluit God als het ware dat koopcontract, vóór ons. Hij zet er Zijn zegel onder, Zijn handtekening. En doordat God ook met ons dat verbond wil sluiten, maakt Hij ons één met dat volk Israël, waarmee Hij al eerder dat bondgenootschap sloot. Doordat Jezus Christus de prijs betaalde van Zijn leven, mogen wij bij Israël ingelijfd zijn.

Dat is de doop. Gods zichtbare belofte. Bekrachtigd met getuigen erbij. Vindt u dát geen teken van hoop?! Hoe het ook verder gaat met Seth, en met Tobias, en met u en mij, ook al pakken zich donkere wolken samen boven ons leven, al liggen de legers voor de stad, God blijft trouw! Hij laat nooit los wat Zijn hand begon. Als je gedoopt wordt, verbindt God Zijn naam voorgoed aan die van jou. En je kunt altijd op Hem rekenen.

6. God vraagt om een antwoord!

Tenslotte een vraag: waarom moest Jeremia dit nou doen, voor de ogen van al die getuigen? Wat wilde God ermee bereiken bij die mensen? God wilde bereiken (dat voelt u wel aan), dat de mensen door het zien van die koopcontracten weer vertrouwen zouden krijgen in God. God wilde bereiken, dat ze zich zouden afkeren van al die afgoden, en dat ze zouden denken: 'Natuurlijk, waarom hebben we de HERE eigenlijk in de steek gelaten? Alleen Hij kan ons toch een toekomst geven?' God wilde bereiken, dat de mensen Hem zouden liefhebben. En vanmorgen, hier in de kerk, is die boodschap precies hetzelfde. God strekt Zijn hand uit naar Tobias, en naar Seth, en naar u, en naar jou en mij, en Hij zegt: 'Vertrouw op Mij! Geloof in Mij! Hou van Mij! Dan is er ook voor jou eeuwig leven! Dan is er ook voor jou een plaats in het nieuwe Jeroesjalajim, de stad van God, voor altijd een veilig huis.' Wat wij vandaag meekrijgen, is een teken van hoop!

Amen.

Reageren? Bel of mail: René van Loon, 010-442 6280, c.m.van.loon@freeler.nl

